

PERSBERICHT

12 februari 2015

Verslag aan het federale parlement: Organisatie van de controleacties in de personenbelasting

In zijn verslag aan het federale parlement evalueert het Rekenhof hoe de fiscus de controleacties in de personenbelasting heeft georganiseerd. Uit het onderzoek blijkt dat de centrale selectie van de te controleren dossiers in principe garandeert dat alle belastingplichtigen met een zelfde risicoprofiel theoretisch evenveel kans hebben om geselecteerd te worden voor controle, maar dat de kans om effectief gecontroleerd te worden sterk afhangt van de controlecapaciteit van de lokale controledienst. STIRCO, de toepassing die werd ontwikkeld voor het beheer van het controleprogramma en voor de digitalisering van het controledossier, is nog voor verbetering vatbaar. Ze wordt niet als gebruiksvriendelijk en performant ervaren en heeft te weinig aandacht voor de noden van het lokale niveau. Verder is ze te veel verweven met de toepassing die de beheersverrichtingen automatiseert, waardoor steeds in twee systemen tegelijk moet worden opgezocht.

Vroeger werden de aangiften in de personenbelasting in de regel gecontroleerd vóór hun inkohiering. Nu gebeurt dat erna: de inkohiering wordt prioritair doorgevoerd na de beheerstaken en daarna volgt de controle door middel van specifieke controleacties. In aansluiting op een verslag uit 2013 over de verwerking en het beheer van de aangiften, onderzoekt het Rekenhof in dit verslag hoe de controleacties in de personenbelasting georganiseerd zijn. Beide onderzoeken passen in een doorlichting van de volledige controlecyclus van de aangiften in de personenbelasting.

De Algemene Administratie van de Fiscaliteit (AAFisc) heeft zich tot doel gesteld de controles te optimaliseren en daarbij de gelijke behandeling van de belastingplichtigen te garanderen.

Daartoe heeft de AAFisc een controlebeleid ontworpen dat zoveel mogelijk de te controleren dossiers centraal en objectief wil selecteren en dat is gebaseerd op een onderbouwd risicobeheer.

Jaarlijks selecteert de centrale dienst *Tax Audit & Compliance Management* van de AAFisc op basis van een uitgebreide risicoanalyse een aantal controleacties. Voor elke controleactie werkt de dienst risicoprofielen uit. Op basis daarvan maakt hij centrale selectielijsten met te controleren dossiers op. Voor elke controleactie stelt hij ook een verplichte controleaanpak op.

De controleacties, de te controleren dossiers en de controleaanpak worden aan de controlediensten ter beschikking gesteld door middel van STIRCO, de toepassing die werd ontwikkeld voor het beheer van het controleprogramma en voor de digitalisering van het controledossier.

Het Rekenhof is van oordeel dat de centrale selectie op basis van risicoprofielen afdoende is uitgewerkt en in principe garandeert dat alle belastingplichtigen met een zelfde risicoprofiel theoretisch evenveel kans hebben om geselecteerd te worden voor controle. Daarentegen stelde het voor de onderzochte periode vast dat de kans om effectief gecontroleerd te worden sterk afhangt van de controlecapaciteit van de lokale controledienst van de betrokken belastingplichtige. Het project “Controledashboard”, dat onder meer werd opgezet om de controlecapaciteit evenwichtig en objectief te verdelen over de lokale controlediensten zou dat moeten verhelpen.

Wat de uitvoering van de controles betreft, heeft het Rekenhof vastgesteld dat zowel de toepassing STIRCO zelf als het gebruik ervan nog voor verbetering vatbaar zijn.

In de eerste plaats worden de richtlijnen voor het gebruik van STIRCO onvoldoende nageleefd. Dat geldt voor de wijze waarop de uitgevoerde controleactiviteiten in het systeem worden ingevoerd, voor de wijze waarop de documenten van de controleactiviteiten worden gedigitaliseerd en voor de wijze waarop de resultaten van de controleactiviteiten worden opgenomen. De beoogde digitalisering van de controledossiers is dan ook nog niet gerealiseerd.

Als reden voor de problemen geven de gebruikers aan dat STIRCO niet gebruiksvriendelijk en performant is en geen meerwaarde biedt bij de uitvoering van de controles. Het bevat geen modelformulieren of automatische rapporten voor de controleambtenaren noch voor het lokale management. Het lijkt vooral een instrument voor het hogere management om het controleplan te sturen en heeft te weinig aandacht voor de noden van het lokale niveau.

Verder is STIRCO, dat de controleverrichtingen van de aangiften in de personenbelasting organiseert, te veel verweven met TAXI, het systeem dat de beheersverrichtingen van diezelfde aangiften automatiseert. Enkel door beide systemen te raadplegen, kan een volledig transparant en duidelijk beeld worden gekregen van de controleverrichtingen in een bepaalde aangifte. Het Rekenhof vraagt de AAFisc dan ook prioritair te beslissen of ze beide systemen naast elkaar wil blijven toepassen en zo ja, te bepalen hoe dat transparant en efficiënt kan gebeuren.

Het Rekenhof beveelt ook aan meer aandacht te besteden aan de noden van de gebruikers van het systeem en hun de nodige middelen en ondersteuning te bieden zodat de uitvoering, het beheer, de opvolging en de resultaatsverwerking van het controleplan optimaal via de gekozen (combinatie van) toepassing(en) kan verlopen. Het dringt ook aan op een duidelijke regeling voor de eerstelijns kwaliteitscontrole op lokaal niveau die kan garanderen dat de controles conform de richtlijnen, kwalitatief en correct worden uitgevoerd.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Organisatie van de controleacties in de personenbelasting* werd aan het federale parlement bezorgd. Het is samen met de samenvatting en dit persbericht terug te vinden op www.rekenhof.be.